

LBRIS

We know
books

Silvia Beldiman

DANSEAZĂ
ȘI
TAȚI

Cluj-Napoca
2022

© Editura Școala Ardeleană, 2022

Cluj-Napoca, str. Mecanicilor nr. 48

Redacția: tel 0364 117.252; 0728.084.801

e-mail: office@scoalaardeleanacluj.ro

redactie@scoalaardeleanacluj.ro

Difuzare: tel/fax 0364 117.246; 0728.084.803

e mail: difuzare@scoalaardeleanacluj.ro

esadifuzare@gmail.com

www.scoalaardeleanacluj.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BELDIMAN, SILVIA

Dansează și taci / Silvia Beldiman. - Cluj-Napoca :

Editura Școala Ardeleană, 2022

ISBN 978-606-797-909-1

821.135.1

S tătea întinsă în patul larg și confortabil, cu brațele desfăcute, privind tavanul pe care lipise steluțe fosforescente. Nu-i plăcea întunericul fără geană de lumină. Era de cavou. De aceea își construise bolta ei cerească, o miniaturală și iluzorie Cale Lactee care o conducea spre visele nopții. Se trezise devreme. Lumina zilei pătrundea prin fereastra în două canaturi, stingând stelele. Mai sorbi o gură de cafea și se întoarse la gândurile care o bântuiseră toată săptămâna. Trebuia să hotărască: merge sau nu merge. Aparent, simplu! Nu s-a sfătuit cu nimeni, considerând că n-ar fi avut niciun rost. Era vorba despre ea, despre viața ei. Cum să-ți spună altcineva ce să faci, când nimeni n-a trăit în locul tău? Nici bucuriile și nici necazurile tale. Este doar o iluzie că le poți împărți cu ceilalți, că cei din jur îți trăiesc fericirea sau suferința, oricât de tare te-ar strânge la piept, cu bucurie sau cu părere de rău sinceră. Nu. Sunt întregi și doar ale tale! În crucea inimii se adună toate, în zile și nopți de vârtejuri nebune...

Editor: Vasile George Dâncu

Lector: Ioan-Pavel Azap

Redactor: Daniel Adrian Olaru

Coperta: Mariana Răbincă

Tehnoredactare: Corina Rezai

„Nu merg! Nu merg nicăieri!” se trezi vorbind cu voce tare. „Nu mi-e dor de nimeni! Chiar nu merg!” adăugă tot mai încet, până când vocea i se stinse. „Am stat ani întregi ca un cerber la ușa gândului, ca nimic să nu mă-ntoarcă în trecut și m-am agățat cu disperare de fiecare clipă. Voit mi-am îngreunat zilele ca să-mi ocup mintea, să pic frântă de oboseală seara, doar-doar voi adormi în timp ce-mi las capul pe pernă, ca să scap de întrebările acelea obsedante și fără răspuns care-mi sfredeleau creierul: de ce? de ce eu? de ce mie?... Acum să mă-ntorc? Acum, când sunt, în sfârșit, eliberată de amintiri? Sunt ca un ulcior gol, care mai poartă în el doar memoria lutoarei... și nimic altceva din răcoarea apei, din gustul ei leșietic din crugul verii, nimic din splendoarea stropului de apă prefăcut în floare de gheață.

Uneori mai simt, ce-i drept, amintirea iubirii și a durerii. Pe acestea nu știu cum să leucid în străfundurile ființei mele. Nu știu unde stau pitite. Vin ca o neliniște ciudată ori de câte ori simt miros de fân cosit, când văd luciu de apă străpuns de trestii sau aud croncănitul păsărilor negre pe cerul iernii. Mă tulbură prima zăpadă și mă doare lumina Luceafărului. Mă arcuiesc ca un animal hărțuit la orice țipăt, la fiecă privire dușmănoasă și încă mă apasă întunericul. Le trag pe toate după mine, precum un osândit lanțurile de la picioare și nu știu nici acum ce e cu viața asta ca o cursă cu obstacole. Amestecul acesta înnebunitor de întâmplări și sentimente, speranțe și dezamăgiri, note de plată pentru fiecare

clipă de fericire și tăcere... Când se face un gol imens în Univers și-n lăuntru tău, când în muțenia lumii nu se mai aude decât ticăitul inimii ce se încăpățânează să te țină în viață. Suferința absenței e mai adâncă decât un întuneric perpetuu din care nu poți ieși decât printr-un exercițiu teribil de voință, mereu în gardă, mereu atent la gândul perfid, care ți se poate insinua sub piele, în vintre, în lumina ochilor, în limfă și-n lumen și te-așteaptă la intrarea în casă, sub preșul de la ușă.

De aceea am aruncat tot... Ca să uit! Nicio tortiță de ceașcă știrbită nu-mi mai stârnește aduceri-aminte. Până și covoarele țesute în patru ițe, în care mă înveleam ca să simt mâinile mamei, nu le mai am. La ce bun să mai păstrezi lucruri, când oamenii au plecat? Le-am spălat în lacrimi și le-am aruncat. Morman de lucruri ude și sărate am aruncat. Și-am ieșit lăsând ușa larg deschisă, ca nimic din existența mea, nici măcar vibrația himericeii nopți, ultima, să nu rămână în urmă, să se-mprăstie în vânt și să nu mă poată atinge. Am ales să fiu înconjurată de lucruri puține, necesare și fără istorie.”

Un nod greu care o împiedica să respire i se așeză în gât, de care scăpă oftând adânc.

„Sunt un călător fără bagaj”, își continuă ea șirul gândurilor. „Trăiesc de atâția ani într-un prezent perpetuu: Andu și «gașca». Restul vieții mele este prins în albul nesfârșit al nordurilor înghețate, înecat prin ape-adânci, fire de nisip în dunele pustiului, sub pasul caravelor răătăcite în amurguri, zdrumicat în

ghenele gunoierilor, cine știe? Am închis orice amintire una după alta, le-am sigilat în capsula timpului trăit și le-am trimis spre patru zări, să nu mă mai poată ajunge. Asta sunt eu, acum. Mai liniștită ca oricând, singură cu mine și cu ziua de azi... De aceea nu merg! Dacă le-aș spune că am fost colegă cu ei, dar m-am născut cu vreo douăzeci de ani mai târziu, că nu pot vorbi despre trecut, pentru că nu-l mai am, că pentru mine nu contează decât «azi» și sunetul telefonului, vor spune că sunt ori amnezică, ori nebună. Chiar n-aș vrea să văd, după ce aș vorbi, zburând prin aer semnele mirării, să simt cum mă lovește în inimă un apostrof, să caut și să nu mai gălesc nimic din tinerețea de altădată, decât un joc de adolescenți bătrâni. Ar fi prea dramatic, prea greu de suportat. Și apoi, nu sunt dispusă să dau explicații despre nicio clipă din viața mea, din timpul meu...

Îmi dai rendez-vous, timpule, nu? Uite, că nu ridic mănua! M-ai alergat prin ani fără milă, ca pe o mână în spume, înnebunită de întâlnirea cu primăvara. A fost o luptă sisifică, dusă corp la corp, care pe care, de dimineața până seara, te-ai împrietenit până și cu gândurile mele și mi-ai înjumătățit nopțile. Greu am înțeles, cu suferință și îndoieli cuibărite în nopți de insomnii, că va veni clipa în care să privesc zâmbind cum bați în ferestrele lumii, atunci când eu voi fi acolo unde tu nu ești! Ai fost nemilos cu mine! Sunt toată o rană. Unde pui degetul, e o cicatrice. Nu mă mai iau la trântă cu tine! Am scăpat de tirania ta! Și-ntr-un fel, îmi pare rău că n-am știut să mi te fac

prieten... De fapt, acum, pentru mine, nu mai este vorba despre timp, ci despre vreme”, constată senină, cu înțelepciunea pe care o dă trecerea anilor. „Așa cum e vremea cireșelor de mai, vremea secerișului și vremea culesului. E vremea liniștii. Întâlnirile acestea e bine să fie făcute la intervale mai scurte, cum, de altfel, sunt făcute, nu așa cum mi se întâmplă mie. Am pierdut miezul vieții...”

Se smuci copilărește, ca și când, în marginea patului, timpul-căpcăun era gata să pună din nou stăpânire pe ea. Monologul interior îi adânci cuta dintre sprâncene și respirația îi deveni alertă. Inspiră profund, de câteva ori. Se liniște.

Privi înseninându-se, spre peretele pe care într-o ramă simplă, albă ca tot mobilierul din dormitor, de altfel, o pictură făcută de Andu prin clasa a II-a înveselea încăperea. Un peisaj cu un sat de deal, un desen naiv, care nu respecta nicio proporție și n-avea nicio perspectivă, dar care zâmbea cu ochii cenușii ai acoperișurilor din lespede de piatră ițite prin coroanele dealurilor verzi și cu albastrul cănuțelor de zorele, de la colțuri de case. Întoarse capul, privind în gol.

„Să le spun, ce?” se întrebă, după un răstimp de tăcere a gândurilor. „Doar va trebui să dăm raportul! Așa am auzit. Nu știu, că nu m-au invitat niciodată până acum. Am înțeles că la întâlnirile acestea toată lumea dă pe de lături de fericire, că e ziua perfectă, singura la un interval de câțiva ani, în care nimeni nu găsește niciun cusur vieții sale: servicii sigure, copii

exceptionali, prosperitate, după cum se descurcă fiecare, același partener de viață...” „Hopaaaa! Asta seamănă a nițică invidie!” interveni un gând cârcotaș. „Nicidecum!” îi răspunse ea prompt, fără ezitare. „Nu râvnesc la viața nimănui! Doar că e mare lucru să știi să taci. S-ar putea ca bucuria ta, binele tău, povestea ta să vină într-un moment nepotrivit, să se așeze alături de nefericirea altuia și să stârnești, fără să vrei, suferință. Sau invidii. Așa, pur și simplu. Fiindcă ți-ai trăit viața. De aceea ar trebui împărtășite cu cei care știi că le pot primi, din păcate, prea puțini într-o viață de om.”

Tentația revederii i se strecura încet în gânduri:

„N-ați vrea, dacă totuși aș veni, să vorbim pe șleau despre anii aceia? Oricum s-au dus și nimic nu mai poate fi nici întors, nici reparat. Pentru că, dincolo de realizări, de profesii sau titluri, de Dacia pe care o aveți sau nu în curte, dacă v-a dat sau nu sindicatul apartament la bloc, dacă trăiți aici sau v-a aruncat repartiția prin locuri îndepărtate și străine, sunt sigură că ați avut, pe lângă bucurii, și zile grele. Zilele acelea terne, în care nu știi dacă trăiești sau nu, când cauți zadarnic un sprijin, când cazi în genunchi și nimeni nu te-aude, parcă și Dumnezeu e ocupat doar cu cei fericiți... Despre dezamăgirea, ca o dâră cleioasă de limax lăsată în suflet de cei pe care i-ai iubit cel mai mult sau de cei de la care nu te-așteptai, despre greșeli și neînțeleșul vieții, n-ați vrea să vorbim? Cum ne-am risipit, poate, în povești care nu erau ale noastre,

cum am trăit, uneori, în conveniențe sau mici compromisuri, în tăceri vinovate, din dorința de a fi «oameni buni», «în rândul lumii», sau de frica de «a nu da de dracu'», uitând să ne trăim pe noi cei adevărați, din inimile noastre? Sau, poate, voi, nu? Da, e greu să fii sincer cu tine însuși, darămite să-ți dezgolești sufletul într-o confesare colectivă, în fața unor oameni pe care nu-i mai cunoști decât din amintire, din tabloul acela uriaș, așezat la absolvire în vitrina aprozarului. Cum, naiba, s-au gândit să mă anuleze atât de caraghios, să pună în locul pozei mele...?!”

Dădu din mână dezamăgită și se ridică. O durea stomacul de foame. Intră în bucătărie, unde își făcu un sandvici și se întoarse în pat. Cu picioarele îndoite sub ea, ușor înviorată, era gata să ia o hotărâre.

„Ei, dacă pentru confesiuni nu este locul și nici momentul potrivit, haideți să discutăm *in abstractio!*” se adresă ea din nou unui auditoriu imaginar. „Ca în capitolul «Diverse» din procesele-verbale de la ședințele de partid, unde poți spune ce vrei, dar nicio dată ce nu trebuie. Bunăoară, despre principii! Nu, nu acelea! Pentru ele, am luat note la Socialismul științific! Despre principii, despre valori și rosturi pe care le-am verificat cu viața noastră, pentru care ne-am bătut și am sângerat, și am dansat pe vârfuri de Everest sau despre lucruri pe care nu le-am știut sau nu le-am înțeles la timp. Să ne alegem și noi cu ceva din întâlnirea asta! Am putea scoate apoi un compendiu. S-ar putea numi *Iubire și sens...* ar fi teza de doctorat a lumii pe care am lăsa-o moștenire celor

ce vin ca să știe și să nu mai greșescă. Întrucât totul e repetiție în lume. Miliarde de vieți unice și particulare și tot atâtea miliarde de drumuri ducând spre aceleași praguri și aceleași suferințe, presărate arar cu bucurii, asta așa, ca să poți merge mai departe.”

Se însenină dintr-odată. Era salvatoarea omenirii. Plutea fericirea în lume, până când vântul trânti cu putere fereastra deschisă, făcând-o să tresară. Privi mesteacănul. Crescuse, de anul trecut. O creangă depășea linia geamului și frunzele de un verde crud se mișcau tandru, ca într-un menuet, în adierea de primăvară. Jocul de lumini și umbre o goli de gânduri, până adormi.

De la masa lungă, acoperită cu un pluș bleu-marin, pe care trona un buchet imens de lalele în toate culorile, așezate într-o vază de Apullum, diriginta îi rosti numele. Se ridică și ieși la capătul rândului, al singurei săli a amfiteatrului din școală, ca să nu stea cu spatele la nimeni și să-i poată cuprinde cu privirea pe toți, apoi spuse:

— Vă mulțumesc, domnilor profesori, și vouă, colegilor, pentru tot ceea ce am trăit împreună! De mult nu m-am întors spre anii aceia, timpul a decantat amintirile, încât chiar pot să spun ce mi-a rămas în inimă: tinerețea ca roua de pe flori, care nu se datora școlii, ci vieții; dumneavoastră, domnilor profesori, spre care mă uitam cu infinită admirație, cu care voiam să seamăn și pe care vă imitam în singurătatea mea lăuntrică. Eu veneam din altă lume.

Din lumea aceea în care actele încă erau „semnate” cu degetul mare înmuiat în cerneală, iar șura și grajdurile animalelor erau construite imediat la intrarea în curți, în fața caselor, ca o celebrare a muncii aspre și mântuitoare cu pământul. Probabil de aceea mi se părea imposibil ca dumneavoastră să trăiți ca orice om obișnuit. Știam că mâncați, dar refuzam să vă văd în fața cratiței, iubita mea dirigintă! Știam că trebuia să vă încălziți, dar nu vă vedeam cărând brațul cu lemne, cu mâinile acelea delicate și îngrijite. Înțelegeți? Pentru mine, erați deasupra lumii! Vă studiam gesturile, vă pipăiam țesătura hainelor și dunga de la ciorapii din mătase, întotdeauna impecabil așezată pe mijlocul pulpei. Și batistele! Oh, da! Batistele acelea imaculate, albe și brodate, pe care le scoteați din poșetă și când nu era chiar nevoie, într-un ritual pe care îl așteptam cu toții, cu gurile căscate. Ora și batista. Niciodată n-ați scos din poșetă o batistă șifonată! Uneori, mi se părea prea mult până a doua zi și dădeam o fugă în oraș, în speranța să vă întâlnesc și să vă pot spune cu sfială „Bonjour, camarade professeur!”

Privindu-vă, retrăiesc bucuria învățării de atunci și întorcându-mă spre voi, colegii mei, mă uit cu îngăduință spre naivitatea acelei vârste la care credeam că totul începea cu noi, până și iubirea. Doar suferința și moartea nu intrau în adjudecarea naivă și imberbă a începutului de lume. Niciodată, bunăoară, n-am crezut că viața era mai puțin decât veșnicia sau că voi gusta din suferință. Chiar

vorbeam deseori cu Lia despre asta. Îți amintești, Lia? Auzi, să fii nefericit! „Doamne, ce trebuie să ți se întâmple să fii nefericit?” ne întrebam râzând, plimbându-ne pe aleile parcului, într-o toamnă târzie. Era frumoasă. Și acum ești! zise, privind cu drag spre ea. Era frumoasă și elegantă... În pardesiul roșu ca sângele, din casa, cu două rânduri de nasturi mari, aurii, cu care am jinduit să schimb, măcar o dată, fâșul meu bordo, pe care îl uram, pentru că era bordo, era mai mare cu vreo două numere decât măsura mea și atârna pe mine, încât mă făcea să arăt ca o scândură umblătoare...

Sala hohotea.

— Mă iertați! dădu ea din mână ușor jenată, apoi reveni la discurs: Da, asta a fost adolescența mea: zile lungi, cu miezul fierbinte, din care mă înfruptam nesățioasă, făcând piruete printre visuri și întrebări pe care nu îndrăzneau să mi le pun decât mie și la care, biata de mine, nu aveam cum să răspund. Unele au rămas în ziua de azi fără răspuns. Sau nu le-am mai căutat răspunsul. Și emoții. Da. Locul acesta a fost și locul emoțiilor mele. Acum le-aș zice altfel. Mă întreb, bunăoară, cu mintea de acum, ce a căutat în viața mea frica? Și coșmarurile din care de-abia mă trezea Sanda: că dădeam extemporal și am uitat nu știu ce formulă, că n-am știut să-mi fac tema la mate, că mi-am uitat panglica acasă, că am întârziat și mă alegeam cu șase absențe în ziua aceea. Măcar mi-a intrat punctualitatea în sânge!

Zâmbi. Sala aplauda.

— Hei, prietenul meu, de dincolo de Mureș! Oare mai ai sfetăruțul ăla cu „opti” pe piept? Nu-l mai ai! răspuse tot ea, râzând cu poftă. Ți l-am deșirat eu, la cât mă agățam de el cu privirea, de câte ori auzeam, pe la jumătatea orei de fizică: „Probleme!” Toate știam că vom avea „probleme” dacă tu nu ridikai mâna și se pornea în mintea noastră o aritmetică elementară, într-un ritm drăcesc, să vedem cât ne iese media cu posibilul 2, din ziua aceea. Chiar, domnule profesor, continuă ea râzând din nou, de ce ne dădeai atâtea note, încât încălecați toate rubricile din jur? Știți ce greu era de calculat, la rezezeală?

Iar hohote. Făcu o pauză și sala se liniști. Reveni la un ton serios:

— Nu știam atunci că Universul și-ar fi văzut de mersul lui și fără să aștern eu pe tablă formula amoniacului pe care azi n-o mai știu și pe care n-am scris-o corect, încât am luat un 3 cât mine de mare, iar limba română ar fi rămas la fel de vie și strălucită și fără să-mi bat capul cu toate circumstanțele. Când îmi cădeau integralele în cap, de nu mai puteam respira, mi se spunea că în Univers totul era matematică, pe când eu nu vedeam decât poezie. Am înțeles mai târziu că verbul „a trebui” ne rostuia viața. Asta trebuia să învățăm! Dar despre suflet, nimic? Despre suflet și stele...

„Taci!” îi șopti o voce lăuntrică.

— Doamne, câte aveam de întrebat! Și pe cine să întreb? Fira mă trimitea la Dumnezeu și n-aveam fir